

УДК 37.041-047.22:378.6

ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ У СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНОГО ЗВО

Ланова І.В., старший викладач

(Криворізький національний університет, м. Кривий Ріг)

Визначено компоненти самоосвітньої компетенції як здатності підтримувати й підвищувати в процесі самоосвіти рівень своїх знань з психологічних, лінгвістичних і методичних позицій.

У сучасних умовах стрімкого розвитку науки, швидкого оновлення інформації неможливо навчити людину на все життя, важливо розвинути в ній інтерес до накопичення знань, до неперервної самоосвіти. Завдання закладу вищої освіти – сформувати особистість студента – майбутнього фахівця, здатного до саморегуляції саме у сфері неперервної освіти, коли бажання вести дослідження, виконувати його викликає бажання оволодівати різними елементами професійної культури, ставить перед необхідністю робити це.

Особливий інтерес до даної проблеми обумовлений зростаючою інтеграцією до Європейської системи освіти, наближенням до її цілей, стандартів, моделей. Закономірним стає підсилення суспільних потреб у вивченні мов. Помітно зросли обміни міжпрофесійного характеру, зокрема й у сфері освіти. У зв'язку з цим виникає необхідність говорити про формування у студентів самоосвітньої компетенції (СК) як здатності підтримувати й підвищувати в процесі самоосвіти рівень своїх знань. Для системного формування самоосвітньої компетенції, безсумнівно, важливим є виявлення компонентів СК з психологічних, лінгвістичних і методичних позицій.

З психологічного погляду СК передбачає наявність стійкої мотивації, відповідних особистісних якостей, зокрема вольових. Відомо, що СК формується тим успішніше, чим більш добровільний характер вона має. Відповідно, викладач повинен створити підстави для зародження потреби в ній. А це можливо зробити, лише інтегруючи пізнавальну самостійність студентів у систему адекватних технологій під час занять.

Отже, конкретизація поставлених цілей здійснюється в діях освітнього й самоосвітнього характеру – самостійне планування, самоорганізація й пошук розв'язання проблеми, самоконтроль тощо. Усе це є методичний компонент СК.

Спеціальні предметні дії, такі як: засвоєння мовних знань, мовні лексико-граматичні операції, дії текстоутворення й розуміння, когнітивні дії тощо складають лінгвокомунікативний компонент СК. Однак структура СК була б неповною без урахування

застосування результатів самоосвіти в професійній діяльності. Це вміння складати ділову документацію, пошук інформації, ведення ділового листування тощо. Відповідно, професійно-прикладний компонент є обов'язковим.

Головним, на наш погляд, є психологічний компонент. Бо саме він допомагає й спонукає розвивати ту силу волі, на основі якої фахівець буде продовжувати вивчення мови, усвідомлено крокуючи до економічних та інших цінностей цивілізованого світу. Змістом лінгвокомунікативного компонента слугує традиційне наповнення:

- а) мовний і мовленнєвий матеріал навчальної програми, який засвоюється самостійно;
- б) тексти навчального характеру, на основі яких організується самостійна діяльність;
- в) тексти за спеціальністю;
- г) комп'ютерні програми для самостійного програмованого навчання.

Система методичних технологій може бути представлена таким комплексом навчальних дій:

- а) оволодіння методикою роботи зі словником, довідковою літературою;
- б) підготовка й організація рольових, ділових ігор, комп'ютерні проекти, конкурс сценаріїв для фестивалів, конкурсів тощо;
- в) раціоналізація виконання домашніх завдань;
- г) технологія використання відеоматеріалів.

Перераховані технології вчать самостійно добувати додатковий матеріал, робити висновки, критично осмислювати одержану інформацію, тобто формувати ті механізми СК, які безпосередньо пов'язані з майбутньою професією. Отже, процес інтеграції ВНЗ у європейську систему освіти потребує першочергового формування готовності фахівця здійснювати неперервну самоосвіту шляхом аналогічної діяльності ще в період навчання у ЗВО.

УДК 669.156

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ

*Лазарчук Є.П., Набродов В.З., викладачі вищої категорії
(Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування НАУ, м. Київ)*

Зміни життя в сучасному світі вимагають і змін мети та призначення сучасної освіти. Знижується функціональна значущість і привабливість традиційної організації навчання, передача «готових» знань від викладача до слухача перестає бути основним завданням навчального процесу. Важливо викликати інтерес до навчальної теми, перетворювати